

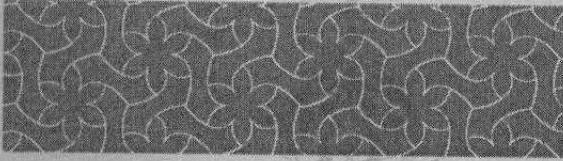

www.ketab.ir

شخصیت‌شناسی
و سبک زندگی زنان انسان‌ساز

مریم گلی پور

گلی پور، مریم، ۱۳۴۶-
 شخصیت‌شناسی و سبک زندگی زنان انسان‌ساز/ مریم گلی پور.
 قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۹.
 ۲۳۳۶ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.
 ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۲۵۷-۰
 فیا
 مسلسل: ۱۸۰۰
 زنان در اسلام
 Women in Islam
 زنان -- وضع اجتماعی
 Women -- Social conditions
 حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، مرکز نشر هاجر
 Hozeh Elmīyeh Qom. Center management Hozeh Elmīyeh sisters. Centre Publications hajar
 BPT۲۰/۱۷۲ ۲۹۷/۴۸۳۱ ۶۲۳/۱۱۲

شخصیت‌شناسی و سبک زندگی زنان انسان‌ساز

ناشر: مرکز نشر هاجر (ناشر تخصصی زن و خانواده)
 نویسنده: مریم گلی پور ❀ نوبت چاپ: سوّم/ بهار ۱۴۰۳
 شمارگان: ۳۰۰ نسخه ❀ تعداد صفحه: ۳۳۶ / رقعی
 چاپخانه: زال کوثر ❀ قیمت در hajarpub.ir
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۲۵۷-۰ ۱۷۲ تومان

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۴
 تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵ پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵
hajarpub.ir info@hajarpub.ir

مطلع

امام خمینی علیه السلام:

« خداوند تبارک و تعالی قلب و جان مادران را با نور رحمت ربوبیت خود آمیخته آن گونه که وصف آن را کس نتوان کرد. و به شناخت کسی جز مادران درنیاید و این رحمت لایزال است که مادران را تحملی چون عرش در مقابل رنج‌ها و زحمت‌ها از حال استقرار نطفه در رحم و طول حمل و وقت زاییدن و از نوزادی تا آخر، مرحمت فرموده؛ رنج‌هایی که پدران یک شب آن را تحمل نکنند و از آن عاجز هستند؛ این که در حدیث آمده است که بهشت زیر قدم‌های مادران است؛ یکا حقیقت است و این که با این تعبیر لطیف آمده است، برای بزرگی عظمت آن است و هشیاری به فرزندان است که سعادت و جنت را در زیر قدم آنان و خاک پای مادران آنان جستجو کنید و حرمت آنان را نزدیک حرمت حق تعالی نگه دارید و رضا و خشنودی پروردگار سبحان را در رضا و خشنودی مادران جستجو کنید.»

(صحیفه امام، جلد ۱۶، صفحه ۲۲۵)

جایگاه زن و هویت و شخصیت زن، در جنس خود زن یک هویت بسیار بالا و باکرامتی است، از بعضی جهات از مردها بالاتر است؛ در مجموع هم که نگاه کنیم، زن و مرد فرقی ندارند؛ از لحاظ خلقت، از لحاظ خصوصیات کیان طبیعی‌شان که خدای متعال خلق کرده، یک امتیازاتی جانب زن دارد، یک امتیازاتی جانب مردانه دارد؛ خدای متعال یک مقدار خصوصیتی را به این جنس داده، یک مقدار خصوصیتی را به آن جنس داده؛ یک برجستگی‌ها و ارزش‌هایی این دارد، یک برجستگی‌ها و ارزش‌هایی آن دارد؛ لذا است که با همدیگر از لحاظ آنچه که مربوط به انسانیت است، هیچ فرقی ندارند، هیچ تفاوتی ندارند؛ در آن چیزهایی که خدای متعال برای انسان قرار می‌دهد، از لحاظ حقوق انسانی، از لحاظ حقوق اجتماعی، از لحاظ ارزش‌های معنوی و سیر تکامل معنوی، هیچ فرقی ندارند؛ یعنی یک مردی مثل علی بن ابی‌طالب می‌شود، یک زنی مثل فاطمه زهرا می‌شود؛ یک مردی مثل عیسی می‌شود، یک زنی مثل مریم می‌شود؛ تفاوتی ندارند با همدیگر. پس این نگاه، درست است که ما زن را در جنسیت خودش همان جور که هست، زن واقعی، مؤنث واقعی بشناسیم و ببینیم چه ارزش‌هایی می‌تواند این فرد متعلق به این جنس را یا این جامعه این جنسیت را رشد بدهد و تعالی ببخشد؛ این نگاه، نگاه درست است. ما نباید در مقابل نگاه غرب دچار این انفعال می‌شدیم که متأسفانه شدیم.

اگر زنان شجاع و انسان ساز از ملت ها گرفته شوند، ملت ها به شکست و انحطاط کشیده می شوند؛ زن یکتا موجودی است که می تواند از دامن خود افرادی را به جامعه تحویل دهد که از برکات آن ها یک جامعه بلکه جامعه ها به استقامت و ارزش های والای انسانی کشیده شوند.

(پیام معظم له به دوازدهمین دوره مسابقات بانوان دارالقرآن امام علی علیه السلام)

امام می فرماید: زنان، انسان ساز هستند، همان طور که قرآن انسان ساز است، ساختن انسان به دست زن است، زن است که می تواند جامعه را صالح کند و موجب رشد یا افول جامعه شود؛ اگر زن انسان ساز از ملت گرفته شود، ملت به شکست و انحطاط دچار می شود؛ اگر زن نفهمد جایگاه و رسالتش چیست، آن جامعه منحط می شود. وظیفه حاکمان این است که شرایط را برای زنان فراهم کنند تا بتوانند رشد کنند و فرزندان خوبی تربیت کنند و نسل آینده را بسازند؛ باید نقش زنان در تربیت را جدی گرفت؛ چون فرزندان در دامن مادرانشان بزرگ می شوند.

(دکتر فاطمه طباطبایی در همایش نقش زنان در پیروزی انقلاب اسلامی،

پژوهشکده امام خمینی علیه السلام و انقلاب اسلامی)

فهرست

سپیده.....	۱۷
فصل اول: شخصیت‌شناسی و آشنایی با سبک زندگی مادران معصومین.....	۲۳
یک (حضرت آمنه؛ مادر رسالت.....	۲۴
ازدواجی آسمانی.....	۲۴
نغمه جدایی.....	۲۷
ویژگی‌ها و کرامت‌های مادر نبوت.....	۲۸
۱. حامل نور پیامبر.....	۲۸
۲. بهترین خاستگاه.....	۲۸
شگفتی‌ها و کرامت‌های زمان حمل و پس از آن.....	۲۹
عظمت مقام آمنه خاتون.....	۳۱
مورد عنایت خاص حضرت علی <small>علیه السلام</small>	۳۲
شهادت به توحید و رسالت و ولایت بعد از مرگ.....	۳۳
خویشاوندان آمنه.....	۳۴
دوستان و نزدیکان آمنه.....	۳۵
۱. حضرت فاطمه بنت اسد.....	۳۵
۲. ام ایمن.....	۳۵
۳. حلیمه سعدیه.....	۳۵
رحلت آمنه <small>علیها السلام</small>	۳۸
عزاداری رسول الله در کنارمزار مادر.....	۳۹
دو) حضرت خدیجه <small>علیها السلام</small> اسوه زن مسلمان.....	۳۹
برخی از فضایل ام المؤمنین خدیجه کبری <small>علیها السلام</small>	۴۲

۴۲.....	الف) شرافت مقام و امتیازات والای خدیجه <small>علیها السلام</small>
۴۲.....	۱. مقام اصطفاء
۴۴.....	۲. مفتخر به سلام خداوند و جبرائیل <small>علیه السلام</small>
۴۴.....	۳. مباحثات خداوند به وجود او بر ملائکه
۴۵.....	۴. افتخار مادری بر نسل پیامبر
۴۶.....	۵. بهره‌مندی از کمال انسانی
۴۶.....	۶. در زمره مقربین بهشتی
۴۷.....	۷. یکی از اصحاب اعراف
۴۸.....	ب) بینش و منش متعالی خدیجه <small>علیها السلام</small>
۴۹.....	۱. ایمان و اعتقاد راسخ
۵۰.....	۲. نجابت و پاکدامنی
۵۰.....	۳. حق‌جویی و حق‌پذیری
۵۱.....	۴. ایثار و فداکاری
۵۲.....	۵. حسن رفتار با همسر
۵۳.....	۶. راستی و درستی
۵۴.....	۷. مقاومت و صبوری
۵۵.....	نتیجه
۵۶.....	سه) حضرت فاطمه بنت اسد، مادر حضرت امیرالمؤمنین امام علی <small>علیه السلام</small>
۵۶.....	ابعاد شخصیتی
۵۸.....	زندگی ظاهری و باطنی
۶۰.....	شکوه ایمان در بارگاه الهی
۶۲.....	سیمای ایمانی و معرفتی
۶۸.....	چهار) حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> مادر سبطین
۷۲.....	نمونه‌هایی از سیره رفتاری و یحانه‌النبی
۷۲.....	حمایت از پیامبر در خردسالی
۷۳.....	ارزش‌گذاری به علم و آگاهی
۷۵.....	جدیت در حفظ حریم عفاف
۷۶.....	همسرداری حضرت زهرا <small>علیها السلام</small>
۷۷.....	تقسیم کار منزل با همسر
۷۸.....	تربیت فرزندان

- جلوه‌ای از ایشان در خانه فاطمه علیها السلام ۸۰
- مشارکت در امور سیاسی ۸۰
- پنج (حضرت شهربانو، مادر امام سجاد علیه السلام ۸۱
- نیکان شهربانو ۸۲
- اسارت و آزادی ۸۳
- شاهزادگان و خلیفه دوم ۸۳
- از خراسان تا مدینه ۸۵
- در بارگاه خورشید ۸۶
- عروس عترت ۸۷
- نور محبت ۸۸
- افتخار مادری ۸۹
- عروج به ملکوت ۸۹
- جایگزین مادر ۹۰
- تحریفاتی دیگر درباره مادر امام سجاد علیه السلام ۹۰
- شش (حضرت فاطمه بنت الحسن مادر امام باقر علیه السلام ۹۱
- نام مادر در صحیفه فاطمیه ۹۲
- نام‌ها، کنیه‌ها و القاب ۹۳
- زینب امام حسن علیه السلام ۹۴
- ازدواج خجسته ۹۶
- میلاد نور ۹۷
- بانوی صاحب کرامت ۹۹
- صدیقه ۱۰۰
- بانوی نیکوکار ۱۰۱
- در سایه‌سار کلام صادق علیه السلام ۱۰۱
- خبر از آینده ۱۰۲
- وفات ۱۰۲
- هفت (حضرت فاطمه (ام فروه)، مادر امام صادق علیه السلام ۱۰۳
- روایت انتساب امام صادق علیه السلام به ابابکر ۱۰۵
- منابع شیعی ۱۰۵
- منابع اهل سنت ۱۰۵

۱۰۶	فضایل و مناقب
۱۰۶	داستانی از مادر امام
۱۰۷	اهل البیت بودن امام
۱۰۸	شرافت خاندان
۱۰۹	مادر دانشمند
۱۱۰	هشت (حضرت حمیده مادر امام موسی کاظم <small>علیه السلام</small>
۱۱۰	نحوه ازدواج امام صادق <small>علیه السلام</small> با حمیده
۱۱۲	تولد امام موسی کاظم <small>علیه السلام</small>
۱۱۳	روایت معروف حمیده از امام صادق <small>علیه السلام</small> ، پیرامون سبک نشمردن نماز
۱۱۳	وصی امام صادق <small>علیه السلام</small>
۱۱۵	نه (حضرت نجمه یا تکتم ، مادر امام رضا <small>علیه السلام</small>
۱۱۸	معنویت مادر
۱۲۳	ده (حضرت خزرین یا سبیکه مادر امام جواد <small>علیه السلام</small>
۱۲۷	یازده (حضرت سمانه مغریبه ، مادر امام هادی <small>علیه السلام</small>
۱۳۴	فرزندان
۱۳۵	دوازده (حضرت سوسن (حدیثه) ، مادر امام حسن عسکری <small>علیه السلام</small>
۱۳۵	نام ، کنیه و لقب
۱۳۶	زادگاه
۱۳۶	پیوند زندگی
۱۳۷	فرزندان
۱۳۸	مهرمادری
۱۳۹	اسوه عفاف و دانایی
۱۳۹	سکونت اجباری در سامرا
۱۴۰	سیل اشک
۱۴۱	کانون محبت
۱۴۲	موعود آفرینش
۱۴۳	تسلای دل
۱۴۳	همسفر خورشید
۱۴۵	انتظاری سخت
۱۴۵	فصل اشک و فراق

۱۴۵ دوران زندگی پس از امام هادی <small>علیه السلام</small>
۱۴۷ طوفان فتنه
۱۴۷ تدبیری شجاعانه
۱۴۸ دفاع از جده
۱۴۸ دست نوازش گر
۱۴۹ «جده» و «مهدویت»
۱۴۹ بدعت و گمراهی
۱۴۹ جبهه حق و باطل
۱۵۰ زینب دوران
۱۵۱ پناهگاه تشیع
۱۵۱ عروج
۱۵۲ سیزده) حضرت نرجس خاتون، مادر مهدی موعود <small>علیه السلام</small>
۱۵۶ شاهزاده بودن یا نبودن نرجس خاتون
۱۶۰ حکمت رومی بودن مادر امام زمان <small>علیه السلام</small>
۱۶۱ آیا در عصر امام هادی <small>علیه السلام</small> جنگی در میان مسلمین و رومیان رخ داد؟
۱۶۲ جایگاه ملیت مادر امام زمان در اعتقاد شیعه؟
۱۶۲ معرفت نرجس به مقام امامان
۱۶۴ مراسم ناتمام
۱۶۵ علاقه نرجس خاتون به امام حسن عسکری <small>علیه السلام</small>
۱۶۶ اسلام آوردن نرجس خاتون به دست فاطمه زهرا <small>علیها السلام</small>
۱۶۷ دیدار با امام حسن عسکری <small>علیه السلام</small> در رؤیا
۱۶۷ چگونگی اسارت نرجس خاتون
۱۶۸ تسلط نرجس خاتون بر زبان عربی
۱۶۸ دیداربانوی هجرت با امام هادی <small>علیه السلام</small>
۱۶۹ ازدواج نرجس خاتون با امام حسن عسکری <small>علیه السلام</small>
۱۷۰ چگونگی ولادت امام مهدی <small>علیه السلام</small>
۱۷۴ وارسته‌ای بی نظیر
۱۷۶ ۱. طینت پاک و اخلاق نیکوی نرجس در قصر
۱۷۸ ۲. کیمیای ادب
۱۷۹ ۳. برخوردار از بینش و بصیرت

۱۸۰	۴. صبر و شکیبایی
۱۸۴	۵. ولایت مداری
۱۸۵	۶. معنویت‌گرایی
۱۸۶	نرجس خاتون در کلام امامان و بزرگان
۱۸۸	مقام شفاعت نرجس خاتون
۱۸۹	شناخت مرتبت نرجس خاتون در زیارت‌نامه

فصل دوم: گلگشتی بر شخصیت و سلوک مادران انبیاء

۱۹۱	مادر حضرت سلیمان <small>علیه السلام</small>
۱۹۲	مادر حضرت ابراهیم <small>علیه السلام</small>
۱۹۳	مریم <small>علیها السلام</small> مادر عیسی <small>علیه السلام</small>
۱۹۴	یوکابد، مادر حضرت موسی <small>علیه السلام</small>
۱۹۸	هاجر مادر حضرت اسماعیل <small>علیه السلام</small>
۲۰۰	ایشاع، مادر یحیی <small>علیه السلام</small>
۲۰۲	حوا، مادر مادران جهان

فصل سوم: تبلیغ و پاسداری برخی از زنان مبلغه از ارزش‌های دینی

۲۰۵	تبلیغ و پاسداری برخی از زنان مبلغه از ارزش‌های دینی
۲۰۷	۱. نقش اثرگذار خدیجه همسر پیامبر در پیروزی انقلاب جهانی اسلام
۲۰۹	الف) اعلان ایمان و پیروی از پیامبر اکرم در دوران اختناق
۲۱۰	ب) حمایت مالی مستقیم و غیرمستقیم
۲۱۱	ج) ایستادگی و مقاومت در تحریم و محاصره شعب ابی‌طالب
۲۱۲	د) سرپرستی و تربیت جانشین و وصی نبوت
۲۱۳	هـ) تربیت مونس و غمخوار نبی مکرم و همسر وصی انقلاب
۲۱۴	و) ارائه الگوهای انسانی تراز اسلام و انقلاب اسلامی
۲۱۵	۲. حق‌گویی فاطمه <small>علیها السلام</small>
۲۲۲	۳. ام سلمه و پاسداری از ارزش‌ها
۲۲۵	۴. ام المؤمنین، سوده
۲۲۶	۵. ام المؤمنین، میمونیه
۲۲۷	۶. ام المؤمنین، زینب بنت جحش
۲۲۸	۷. ام المؤمنین، صفیه

۲۲۹.....	۸. ام المؤمنین، جویریہ
۲۲۹.....	۹. ام المؤمنین، ام حبیبہ
۲۳۰.....	۱۰. ام المؤمنین ماریہ
۲۳۰.....	۱۱. زنان پناہنده به اسلام
۲۳۱.....	۱۲. ام ایمن
۲۳۲.....	تبار ام ایمن
۲۳۳.....	دایہ پیامبر
۲۳۴.....	مقام ام ایمن نزد پیامبر
۲۳۴.....	آزادہ پیشگام
۲۳۵.....	مہاجر مجاہد
۲۳۶.....	رؤیای راستین
۲۳۶.....	شاهد فدک
۲۳۷.....	حامی ولایت
۲۳۷.....	محدثہ بوہشتی
۲۳۸.....	در فراق قاطمہ <small>رضی اللہ عنہا</small>
۲۳۹.....	۱۳. ام ابان
۲۴۰.....	۱۴. ام اسود
۲۴۰.....	۱۵. امامہ
۲۴۲.....	۱۶. ام اوفی
۲۴۲.....	۱۷. ہمسرہ ہیشم
۲۴۴.....	۱۸. اروی بنت الحارث
۲۴۴.....	اروی و شعر
۲۴۴.....	ملاقات اروی و معاویہ
۲۴۹.....	۱۹. ام البراء
۲۴۹.....	ام البراء شاعر
۲۵۱.....	ملاقات ام البراء و معاویہ
۲۵۲.....	۲۰. ام سنان المذحجیہ
۲۵۲.....	ام سنان و شعر
۲۵۳.....	ملاقات ام سنان و معاویہ
۲۵۴.....	۲۱. بکارۃ الہلالیۃ
۲۵۴.....	بکارۃ و شعر
۲۵۶.....	ملاقات بکارہ و معاویہ

۲۵۷ سوده بنت عماره
۲۵۷ سوده و شعر
۲۵۸ ملاقات سوده و معاویه
۲۶۰ ۲۳. ام الخیر، سخنور صفین
۲۶۷ ۲۴. حسنیه کنیزی نظیر
۲۶۸ نگارش مناظره به زبان پارسی
۲۷۰ ۲۵. سیده نفیسه
۲۷۱ ۲۶. حبابه والیه
۲۷۳ نجات از بیماری و بازگشت جوانی
۲۷۳ در دوره امامت حضرت حسین <small>علیه السلام</small>
۲۷۴ در دوره امامت حضرت سجاد <small>علیه السلام</small>
۲۷۵ در دوره امامت صادق آل محمد <small>علیهم السلام</small>
۲۷۶ دلیل امامت و ولایت مداری حبابه
۲۷۸ فرجام نیکوی حبابه
۲۷۹ بازماندگان حبابه
۲۸۱ فصل چهارم: آشنایی با برخی از زنان راوی حدیث
۲۸۱ ۱. فاطمه بنت علی <small>علیه السلام</small> ، روایت گر حدیث
۲۸۲ ۲. حدیثه
۲۸۳ ۳. حضرت حکیمه خاتون، راوی امین
۲۸۶ راویان روایات از حکیمه خاتون و موضوعات آن
۲۸۸ ابو عبدالله حسین بن رزق الله
۲۸۸ موسی بن محمد بن قاسم بن حمزه بن موسی بن جعفر <small>علیه السلام</small>
۲۹۳ ۴. آروی دختر حارث
۲۹۳ ۵. ام احمد ابن موسی بن جعفر <small>علیه السلام</small>
۲۹۴ ۶. حکیمه دختر محمد بن علی <small>علیه السلام</small>
۲۹۵ فصل پنجم: زنان و قائم مقامی امام معصوم
۲۹۵ ۱. قائم مقامی حضرت زینب <small>علیه السلام</small>
۲۹۹ ۲. قائم مقامی حضرت فاطمه معصومه <small>علیه السلام</small>
۳۰۰ ۳. ام البنین، مادر ابوالفضل العباس <small>علیه السلام</small> مبلغ پساغشورایی

۳۰۰	خانواده ام البنین
۳۰۳	ولایت مداری ام البنین
۳۰۳	دانش و دانایی ام البنین
۳۰۴	بصیرت، بینش و بینایی ام البنین
۳۰۵	وفاداری ام البنین
۳۰۷	نگرش سیاسی ام البنین
۳۰۸	عروج عرشی ام البنین

فصل ششم: نقش های حمایتی زنان در روز عاشورا

۳۱۱	الف) پشتیبانی و حمایت از امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۱	ب) تشویق و ترغیب رزمندگان به مبارزه
۳۱۲	ج) صبر و ایثار و مقاومت
۳۱۳	د) شرکت مستقیم در نبرد
۳۱۳	هـ) اطاعت از امام
۳۱۳	و) آرام کردن کودکان و تسلی آنان
۳۱۴	عملکرد برخی دیگر از زنان عاشورایی
۳۱۴	۱. زنی از قبیله بنی بکر
۳۱۴	۲. زنان بنی اسد
۳۱۴	۳. ام عبدالله
۳۱۵	۴. نوار همسر خولی
۳۱۵	۵. زنان آل ابی سفیان
۳۱۵	۶. هند همسر یزید بن معاویه
۳۱۶	۷. رباب همسر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۱۶	۸. زنان مدینه و بنی هاشم پس از واقعه عاشورا
۳۱۹	سخن پایانی
۳۲۳	منابع و مآخذ